

Številka: 00105-12/2019/5
Datum: 7. 3. 2019

Odgovor na poslansko pobudo Žana Mahniča glede Venezuele v zvezi s priznanjem Juana Guaidója za začasnega predsednika Venezuele

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije Žan Mahnič je na Vlado Republike Slovenije 5. februarja 2019 naslovil pisno poslansko pobudo, naj Republika Slovenija v najkrajšem možnem času prizna Juana Guaidója za začasnega predsednika Venezuele.

Vlada Republike Slovenije na pobudo podaja naslednji odgovor:

Venezuela se v zadnjem desetletju sooča z globoko politično, gospodarsko in človekoljubno krizo. Inflacija v državi je v letu 2018 znašala vsaj 80 tisoč odstotkov, gospodarstvo pa se je v petih letih skrčilo za več kot polovico. Pod pragom revščine živi tri četrtine prebivalstva. Po podatkih Mednarodne organizacije za migracije in Urada visokega komisarja OZN za begunce je državo v zadnjih petih letih zapustilo več kot dva milijona oseb, kar predstavlja enega največjih eksodusov prebivalstva v zgodovini Latinske Amerike. Zaskrbljujoče je tudi stanje človekovih pravic. Urad visokega komisarja OZN za človekove pravice je že leta 2017 opozoril na resnost in sistematičnost kršitev ter pozval oblasti k sodelovanju z organi OZN. Položaj redno naslavlja tudi Svet OZN za človekove pravice.

20. maja 2018 so v Venezueli potekale predsedniške volitve. Po prvotnem volilnem koledarju bi morale potekati šele v drugi polovici leta, vendar so bile, v odsotnosti širšega nacionalnega soglasja, prestavljene. Volitve je zaznamovala rekordno nizka volilna udeležba (uradni podatki okoli 45 odstotkov, neuradni okoli 30 odstotkov). Aktualni predsednik Nicolas Maduro je prejel okoli 68 odstotkov glasov.

Evropska unija je v dneh po volitvah opozorila na številne volilne nepravilnosti. Visoka predstavnica EU Mogherini je v izjavi 22. maja 2018 izrazila zaskrbljenost ter poudarila nizko volilno udeležbo, pomanjkanje nacionalnega soglasja za izvedbo volitev, nespoštovanje minimalnih demokratičnih standardov, neuravnoteženo sestavo nacionalnega volilnega sveta ter neenakopravne pogoje za sodelovanje opozicijskih kandidatov. Svet za zunanje zadeve EU je v sklepkih 28. maja 2018 volitve označil za nesvobodne in nepošteno ter brez potrebne verodostojnosti. Pozval je k novim volitvam, ki bodo v skladu z mednarodno sprejetimi standardi in venezuelsko ustavo.

10. januarja 2019 je Maduro zaprisegel v svoj drugi mandat. Ob zanikanju legitimnosti volitev in s tem Madurovega mandata se je predsednik Nacionalne skupščine Juan Guaido, na podlagi 233. člena ustave, iz katerega izhaja linija nasledstva na najvišjem položaju v državi, razglasil za začasnega predsednika Venezuele.

Visoka predstavnica EU Mogherini je 23. januarja 2019 v imenu EU objavila izjavo, v kateri je med drugim pozvala k takojšnjemu začetku političnega procesa, ki bo vodil k svobodnim in verodostojnim volitvam. V novi izjavi 26. januarja je visoka predstavnica Mogherini v imenu EU poudarila, da predsedniške volitve niso bile svobodne, poštene in verodostojne ter nimajo demokratične legitimnosti. Pozvala je k novim predsedniškim volitvam ter napovedala, da bo EU v odsotnosti najave volitev v naslednjih dneh sprejela nadaljnje ukrepe, vključno z vprašanjem priznanja vodstva države v skladu z 233. členom venezuelske ustave.

31. januarja 2019 je Evropski parlament s 439 glasovi za, 104 proti in 88 vzdržanimi sprejel resolucijo, s katero je priznal predsednika Nacionalne skupščine Guaidoja za legitimnega začasnega predsednika Venezuele, dokler ne bodo izvedene nove svobodne, transparentne in verodostojne predsedniške volitve. Visoko predstavnico in države članice EU je pozval, naj storijo enako. Podprl je Nacionalno skupščino kot edino demokratično telo Venezuele.

Od 4. do 8. februarja 2019 je Guaidoja za začasnega predsednika Venezuele priznalo, prepoznalo ali podprlo 23 držav članic EU (Španija, Portugalska, Nemčija, Velika Britanija, Danska, Nizozemska, Francija, Madžarska, Avstrija, Finska, Belgija, Luksemburg, Češka, Latvija, Litva, Estonija, Poljska, Švedska, Hrvaška, Bolgarija, Malta, Irska in Romunija).

Slovenija si ves čas prizadeva za enotno in usklajeno odzivanje EU do krize v Venezueli. V celoti se je pridružila skupnim izjavam EU, tudi zadnjima izjavama visoke predstavnice EU Mogherini iz 23. in 26. januarja 2019 z naslednjimi elementi:

- Vsem prebivalcem Venezuele morajo biti zagotovljene pravice in svoboščine, vključno s pravico do mirnega zborovanja, svobodne izbire svojih voditeljev ter odločanja o svoji prihodnosti. Nasilje je nedopustno; mima pot je edina rešitev iz nastalih razmer.
- Predsedniške volitve 20. maja 2018 niso bile svobodne, poštene in verodostojne ter nimajo demokratične legitimnosti. Država nujno potrebuje vlado, ki bo odražala voljo ljudi.
- Zato so potrebne nove, svobodne, transparentne in verodostojne predsedniške volitve v skladu z mednarodnimi demokratičnimi standardi in venezuelsko ustavo.
- Odsotnost sklica novih volitev z ustreznimi zagotovili bo vodila v nadaljnje korake, vključno z vprašanjem priznanja vodstva države v skladu z 233. členom venezuelske ustave.
- Nacionalna skupščina je demokratično izvoljeno predstavniško telo venezuelskega ljudstva. Pristojnosti Nacionalne skupščine morajo biti obnovljene in spoštovane, njenim članom, tudi predsedniku skupščine Juanu Guaidoju, pa zagotovljeni svoboda in varnost.
- Mednarodni napor, tudi delovanje na pobudo EU ustanovljene mednarodne skupine za stike, so usmerjeni v podporo miroljubni stabilizaciji in demokratizaciji razmer v Venezueli ter pomoči pri lajšanju težkega humanitarnega položaja ljudi.

Po ocenah živi v Venezueli okoli 300 državljanov Slovenije in do tisoč ljudi slovenskega porekla. Slovenija bo še naprej pozorno spremljala njihov položaj in bila v stiku z njimi, tudi prek veleposlaništva v Brasilii, ki ima nerezidenčno pristojnost za Venezuelo.

Društvo Slovencev v Venezueli je 9. februarja 2019 posredovalo poziv za priznanje Juana Guaidoja za začasnega predsednika Venezuele.

Kot poudarjeno, je EU v izjavi visoke predstavnice 26. januarja 2019 ponovno pozvala k sklicu svobodnih, transparentnih in verodostojnih predsedniških volitev v Venezueli ter napovedala, da bo v odsotnosti najave organizacije novih volitev z ustreznimi zagotovili

v naslednjih dneh sprejela nadaljnje korake, vključno v zvezi s priznanjem vodstva države v skladu z 233. členom venezuelske ustave.

Ker v Venezueli v predvidenem roku ni prišlo do premika v volilnem procesu, je Slovenija 14. februarja 2019 prepoznala predsednika Nacionalne skupščine Juana Guaidoja za začasnega predsednika Venezuele, z namenom izvedbe svobodnih, poštenih in demokratičnih predsedniških volitev.